

10. SINIFLAR TARİH DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI (İL GENELİ ORTAK) CEVAP ANAHTARI

S.1 Malazgirt Savaşı Sonrası Alparslan'ın komutanları tarafından Anadolu'nun birçok bölgesi fethedilmiş ve bu bölgelerde ilk Türk Beylikleri kurulmuştur. **(10 Puan)**

Aşağıdaki haritada numaralandırılmış olan bölgelerde hangi Türk Beyliklerinin kurulduğunu yazınız.

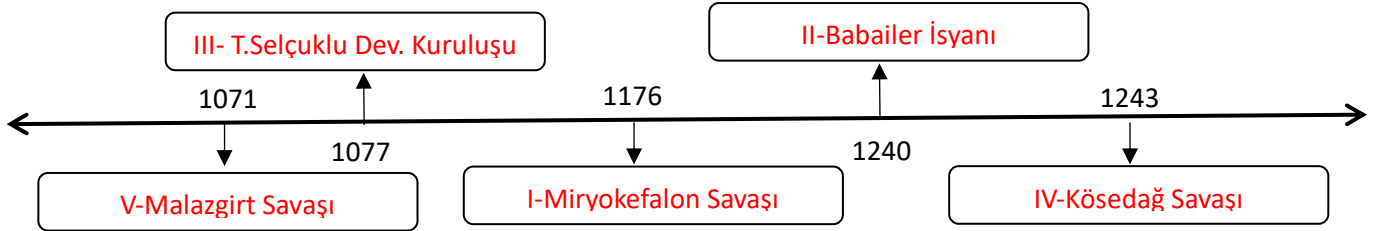

- I. Çaka Beyliği
- II. Danişmentliler
- III. Mengücekliler
- IV. Saltuklular
- V. Artuklular

S.2. I-Miryokefalın Savaşı II-Babailer İsyanı III-Türkiye Selçuklu Devletinin Kuruluşu
IV-Kösedâğ Savaşı V-Malazgirt Savaşı

Yukarıda Türklerin Anadolu'ya yerleşmeye başlaması ile Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılışı arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeler verilmiştir.

Bu gelişmeleri aşağıdaki tarih şeridinde uygun olan yerlere yerleştiriniz. **(10 Puan)**

S.3 Türklerin ilk ana yurdu olan Orta Asya'dan dünyanın farklı coğrafyalarına göç etmelerinin belli başlı nedenleri bulunmaktadır. Göçlerin sebepleri arasında kendi aralarında yaşadıkları iç çekişmeler, Çin ve Moğol baskıları, Orta Asya'daki elverişsiz iklim koşulları, nüfusun artması ve otlakların yetersiz kalması, salgın hastalıklar vb. bulunmaktadır.

Yukarıdaki metinden hareketle XI. yy başlarında Oğuz Türklerinin Anadolu'yu kendilerine hedef olarak seçmelerinin sebeplerinden iki (2) maddeyi yazınız. (10 Puan)

- Anadolu'nun İpek Yolu üzerinde yer alması,
- Verimli topraklara sahip olması,
- İklim ve bitki örtüsünün yaşama elverişli olması etkili oldu.
- Etkisiyle cihat ve gaza geleneği
- Bölgedeki siyasi boşluk
- Nüfusun az olması
- Siyasi baskılar

S.4. Durum 1- Hristiyanlığın Ortodoks mezhebine mensup Bizans İmparatorluğu, Anadolu'daki farklı Hristiyan kiliselerini başlangıçtan beri hazmedemiyordu. Farklı din ve mezheplere mensup toplulukları Ortodokslastırmak ve Rumlaştırmak niyetiyle sürekli baskı politikası uyguluyordu. Bu baskılar ise Anadolu'daki Ermenileri, Süryanileri ve diğer Hristiyan mezheplerin mensuplarını Bizans'a düşman etmişti.

Durum 2- Anadolu'ya yapılan göçlerden sonra Türkler Anadolu halkına yönelik adaletli bir politika izlediler. Kimsenin dinine, diline ve inancına müdahale etmediler. Tarım, hayvancılık ve ticaretin gelişmesi için tedbir aldılar. Yapmış oldukları imar faaliyetleri ile Anadolu'yu bayındır hâle getirdiler.

İki durum karşılaştırıldığında hangi genel yargıya ulaşılabilir? (10 Puan)

Türklerin Anadolu'yu yurt edinmelerini kolaylaştırmıştır.
Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması kolaylaşmıştır
Anadolu'da Türk otoritesinin kabul edilmesi kolaylaşmıştır

S.5. Malazgirt Savaşı Sonrası Alparslan'ın komutanları tarafından Anadolu'nun birçok bölgesi fethedilmiş ve bu bölgelerde ilk Türk Beylikleri kurulmuştur.

Aşağıda bu beylikler ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir. Bu bilgilerin hangi Türk Beyliğine ait olduğunu karşılarına yazınız. (10 Puan)

Anadolu'da kurulan ilk Türk Beyliğidir.	Saltuklular
Denizcilikle uğraşan ilk Türk beyliğidir.	Çaka Beyliği
Anadolu'daki ilk medreseyi (Yağlıbasan) kurmuşlardır	Danışmentliler
Bu beylikten kalan en önemli eser Divriği Ulu Camii'dir	Mengücekliler
El Cezeri bu beyliğin himayesinde yetişmiştir.	Artuklular

10. SINIFLAR TARİH DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI (İL GENELİ ORTAK) CEVAP ANAHTARI

S.6. XII. yüzyıldan itibaren Türkiye Selçuklularının güçlenmesi ve sınırlarını genişletmesi Bizans'ı tedirgin etmişti. Ayrıca Bizans imparatorunun, II. Kılıç Arslan ile yaptığı ittifaka sadık kalmaması iki taraf arasındaki ilişkilerin bozulmasına neden olmuştu. Tüm bu gelişmeler neticesinde 17 Eylül 1176 tarihinde Miryokefalon Savaşı'nda taraflar karşı karşıya gelmiş ve Selçuklu ordusu Bizans kuvvetlerini ağır bir yenilgiye uğratmıştır.

Miryokefalon Savaşı'nın ortaya çıkardığı sonuçlardan üçünü yazınız. (10 Puan)

- * Anadolu kesin olarak Türk yurdu hâline geldi.
- * Anadolu için Türklerin yurdu anlamına gelen "Türkiye" ifadesi kullanılmaya başlandı.
- * Türklerin Batı Anadolu'ya ilerleyişi hızlandı. I. Haçlı Seferi sonrası Anadolu'da Bizans'a geçen üstünlük tekrar Türkiye Selçuklu Devleti'ne geçti.
- * Anadolu'dan geçen ticaret yollarının denetimi Türkiye Selçuklu Devleti'nin eline geçti.
- * Bizans, Türkleri Anadolu'dan atamayacağını anladı. Mevcut toprakları koruyabilmek için savunmaya çekildi.
- * Avrupa'da büyük bir endişe yaratan bu zafer, III. Haçlı Seferi'nin de sebeplerinden biri oldu.

S.7. Birinci Haçlı Seferi sonucunda Haçlı orduları Kudüs'ü ele geçirerek günümüzde İsrail'in yaptığı gibi tarihin en büyük katliamlarından birisini gerçekleştirmişlerdir. Kudüs'ün Hristiyanların eline geçmesi İslam dünyasında büyük bir infiale ve üzüntüye sebep olmuştur.

1187 Hittin Savaşında Kudüs Haçlı Krallığını yenilgiye uğratarak Kudüs'ü yeniden İslam coğrafyasına katan Türk-İslam hükümdarı kimdir? (10 Puan)

Selahaddin EYYÜBİ

S.8. "Temeli sevgi ve iyilik olan İsa dininin derinliklerinde bulunan bir fikre hizmet etme mazereti altında, Batılılar Doğu'ya kötülük tohumunu ekmişlerdir. Ve o tohumu kanla sulayıp zavallı Doğu'nun acı meyvelerini bugün bile tatmakta olduğu korkunç ve kökleri derinlere inen bir nefret ağacı hâline getirmişlerdir."

H.A. Nomiku, çev.: Kriton DİNÇMEN, Haçlı Seferleri s.73

Yukarıdaki sözden hareketle Haçlı Seferleri'nin Avrupa'da meydana getirdiği siyasi ve ekonomik sonuçlardan birer tane yazınız. (10 Puan)

SİYASİ	<ul style="list-style-type: none">• Bizans'a gerekli yardım yapılamadı. Bizans bu seferlerden zararlı çıktı. İstanbul'da bir Latin Devleti ayrıca İznik ve Trabzon'da Rum İmparatorlukları kuruldu.• Avrupa'da derebeylik sisteminin zayıflamasına, merkezî krallıkların güçlenmesine neden oldu.• Türklerin İslam dünyasındaki itibarı ve saygınlığı arttı, ancak batıya ilerleyişleri bir süre durdu.• Haçlılarla yapılan mücadeleler İslam dünyasını Moğol saldırıları karşısında güçsüz bıraktı.
EKONOMİK	<ul style="list-style-type: none">• Doğu-Batı ticareti büyük ölçüde gelişti. Batı Akdeniz ve limanları önem kazandı.• Avrupa'da bazı tüccarlar ekonomik yönden güçlendi. Ticaretle uğraşan burjuva sınıfı ortaya çıktı.• Seferlere gerekli parasal desteğin sağlanması için bankerlerden borç para alınması bankacılık sektörünü geliştirdi.• Anadolu, Suriye ve diğer bölgeler tahrip oldu, tarımsal üretim azaldı, ticari hayat durgunlaştı.

S.9) Türkiye Selçuklu Devleti'nde yaşanan siyasi istikrarsızlıktan faydalanan Moğollar Anadolu'ya girdiler. Selçuklu öncü kuvvetleri, Moğol ordusunu Sivas'ın doğusunda bulunan Köseadağ mevkinde karşıladı. Savaşı Moğollar kazandı. Mağlubiyeti öğrenen II. Gıyaseddin Keyhüsrev, paniğe kapılarak Konya'ya çekilmek zorunda kaldı. Bu durumdan faydalanan Moğollar kısa sürede Sivas, Kayseri ve Erzincan'ı yağmaladılar. Köseadağ Savaşı sonrasında II. Gıyaseddin Keyhüsrev, Moğol komutanı Baycu Noyan'a elçiler göndererek barış istedi. Moğolların ağır şartlar içeren antlaşmasını kabul etti.

a) Yukarıdaki metinde vurgulanan; "Türkiye Selçuklu Devletini hem siyasi hem de askeri istikrarsızlığa sürükleyen ve Moğolların Anadolu üzerine harekete geçmesine sebep olan" gelişmelerden birini yazınız. (10 Puan)

Babailer İsyanı

Sadettin Köpek Olayı

b) Köseadağ Savaşının sonuçlarından üç madde yazınız. (10 Puan)

- * Türkiye Selçuklu Devleti ve Anadolu'nun büyük bir bölümü Moğolların egemenliğine girdi.
- * Türkiye Selçuklu Devleti'nde yıkılma süreci başladı.
- * Moğol istilası yüzünden Anadolu'da can ve mal güvenliği kayboldu. Ticaret yollarının güvenliğinin kalmaması yüzünden ticari faaliyetler azaldı, arazilerin ekilip biçilememesi sebebiyle tarımsal üretim azaldı.
- * Moğolların önemli şehirleri tahrip etmeleri yüzünden bilimsel ve kültürel faaliyetler durdu.
- * Moğol tehlikesinden kurtulmak isteyen birçok Türk boyu, Moğol baskısından uzak olan Batı Anadolu bölgelerine göç ederek buraların Türkleşmesini sağladı.
- * Türkiye Selçuklularının merkezî otoritesinin zayıflamasıyla Anadolu'nun Moğol istilasından uzak kesimlerinde birçok Türk beyliği kuruldu.